

П. Г. УДХАУС
ЧОВЕКЪТ С ДВАТА ЛЕВИ
КРАКА

Превод от английски: Стоян Бабалев, Красимира Маврова, 2001

chitanka.info

Изучаващите фолклора на Съединените щати без съмнение са запознати с известната стара история за Кларънс Макфадън. Както изглежда Кларънс Макфадън бил мераклия по танците, но ходилата му не били подходящо конструирани. Така че той потърсил учител и го попитал за хонорара, след което се съгласил да плати. Учителят (продължава легендата) погледнал към обувките му с безпокойство, отбелязал извънредно големия им размер и мъдро добавил още една петарка към обичайната си тарифа, за да научи Макфадън да танцува.

Винаги ме е впечатлявала поразителната прилика между случая на Кларънс и този на Хенри Уолъс Милс. Само една разлика се набива на очи. Ако първият е бил мотивиран да постъпи така поради своята суетност и амбиция, то причината вторият да се опълчи срещу Природата и да се опита да се научи да танцува беше нещо далеч по-свято — любовта. Той го направи, за да достави удоволствие на жена си. Ако не бе посетил Бони Бриърбуш Фарм, това приятно местенце за отмора и ако не се беше запознал с Мини Хол, без съмнение и досега щеше да прекарва в спокойно четене свободните си от работа часове в Ню Йорк Банк, където беше назначен за разплащателен касиер. Защото Хенри беше ненаситен читател. Представата му за чудесно прекарана вечер беше да се прибере в малкия си апартамент, да си свали палтото, да обуе чехлите, да запали лулата си и да продължи от мястото, където беше спрял предната нощ. Четивото беше четвърти том на Енциклопедия Британика и успоредно с четенето си водеше бележки в един голям тефтер. Четеше точно този том, защото вече беше прочел първи, втори и трети. Имаше нещо възхитително и в същото време страшно в метода на заучаване, възприет от Хенри. Той преследваше познанието със студената безчувствена непоколебимост, с която хищникът преследва набеязаната жертва. Нормалният гражданин, който си е купил Енциклопедията на изплащане, обикновено проявява нетърпение и прескача не само страници, но и томове, за да стигне до последния двайсет и осми и да разбере дали всичко свършва щастливо. Но Хенри не беше от тия. Той не беше повърхностен читател. Беше решил да прочете Енциклопедията от начало до край и нямаше намерение да си разваля удоволствието, надничайки в следващите томове.

Изглежда има един неотменим природен закон, който гласи, че никой не е идеален във всичко. Ако е интелигентен и любознателен, то

неговият фокстрот (ако изобщо има такъв) прилича на залитанията на най-пропадналия пияница. И обратното — ако е добър танцьор, той неминуемо е бетон от ушите нагоре. По-добра илюстрация на този природен закон не би могла да се намери от Хенри Милс и колегата му касиер Сидни Мърсър. В Ню Йорк банковите касиери, както мечките, тигрите, лъвовете и останалата фауна, са винаги затворени в клетки по двойки и са изключително зависими един от друг, що се отнася до забавления и социални контакти, когато работата намалее. Хенри Милс и Сидни не можеха да намерят и едно-едничко нещо общо помежду си. Сидни не знаеше абсолютно нищо за такива елементарни понятия като Абана Аберация, Авраам или Акроденей, докато Хенри от своя страна изобщо не се замисляше дали има някакво развитие в танца от полката насам. За Хенри беше облекчение, когато Сидни заряза работата си, за да се включи в трупата на някакъв мюзикъл и на негово място беше назначен един мъж, с когото, въпреки че беше непоправимо ограничен, поне можеше да се разговаря интелигентно за Боулс.

Та такъв беше Хенри Уолъс Милс. Беше около трийсет и пет годишен, спокоен, любознателен, умерен пушач и, както някой би се изразил — най-заклетият от ергените, с рицарски доспехи срещу добронамерената, но абсолютно безсилна артилерия на Купидон. Понякога наследникът на Сидни Мърсър в касиерската клетка, сантиментален млад мъж, повдигаше въпроса за жените или за брака. Той питаше Хенри дали възнамерява някога да се ожени. В такива случаи Хенри го поглеждаше със смесица от възмущение, изненада и презрение и отговаряше само с една дума:

Според него това беше най-изразителният отговор.

Но на Хенри тепърва му предстоеше да се потопи в нечовешката атмосфера на безлюден летен курорт.

Тъкмо беше достигнал до това положение, когато му бе позволено да си взема годишния отпуск през лятото. До този момент беше освобождаван от клетката само през зимните месеци и прекарваше тези десет дни свобода в апартамента си, с книга в ръка и с крака върху радиатора. Но след напускането на Сидни Мърсър му дадоха отпуск през август.

В града жегата беше невъобразима и нещо в Хенри проплака за прохладата на провинцията. Някъде около месец преди началото на

отпуската си той беше отдал голяма част от времето, което би трябвало да бъде посветено на Енциклопедия Британика, в четене на информация за подходящи места за летен отдих. Най-накрая се спря на Бони Бриърбуш Фарм, защото рекламната брошура сипеше само суперлативи.

Бони Бриърбуш Фарм беше доста запуснато място на много мили откъдето и да е. Забележителностите му включваха една атракция на име „Скокът на влюбените“, една малка, но наистина интересна пещера, игрище за голф, състоящо се от пет дупки, където ентузиастите срещаха неочаквани препятствия под формата на няколко дръгливи кози, връзвани от време на време на колчета там, където тревата беше по-буйна и едно езерце, което не беше изцяло запълнено с празни консервни кутии и дървени сандъци. Всичко това беше ново и непознато за Хенри и той почувства някакво странно въодушевление. Нещо подобно на радост и буйна свобода пропълзя по жилите му. Имаше приятното усещане, че на такова романтично място непременно трябва да му се случи някакво приключение.

Ето в какъв момент пристигна Мини Хил. Беше дребничка, стройна, с големи очи и по-слаба и по-бледа отколкото би трябвало. Тя се стори на Хенри ужасно мила и кавалерът в него се пробуди. Започна да се улавя, че все по-често мисли за Мини Хил.

И така, докато една вечер не я срещна на брега на езерото. Не я забеляза кога се беше появила, защото съсредоточено пляскаше по откритите части на тялото си разни дребни неща, които приличаха на комари, но едва ли бяха точно това, защото в рекламната брошура изрично беше записано, че комари изобщо не са забелязвани в околностите на Бони Бриърбуш Фарм. Мини вървеше бавно, като че ли беше уморена. Странно чувство — полужал, полунещо друго — завладя Хенри.

Той я погледна.

Тя също.

— Добър вечер — каза той.

Това бяха първите думи, които й каза. Тя никога не беше го заговаряла по време на обяд или вечеря, а и той беше прекалено срамежлив, за да я спре отвън на открито.

— Добър вечер — отвърна тя и резултатът беше изравнен. Последва неловко мълчание.

Чувството на жалост надделя над срамежливостта и Хенри заговори отново пръв:

— Изглеждате уморена.

— Наистина се чувствам уморена — каза момичето и след кратка пауза добави: — Май попрекалих в града.

— Попрекалила сте?

— Танци.

— А-а, танци. И много ли танцувахте?

— Да, доста.

— А-ха.

Многообещаващо, даже бляскаво начало. Но как да продължи. За пръв път Хенри съжаляваше за последователността си в четенето на Енциклопедията. Колко полезно и навреме щеше да му дойде, ако беше хвърлил едно око на тома с „Танци“. Сега свободно щеше да говори на тази тема. След това си спомни, че въпреки че не беше стигнал до „Г“, няколко седмици преди това беше чел „Балет“.

— Аз самият не танцувам — каза той, — но много обичам да чета за танците. Знаете ли, че думата балет включва в себе си три отделни съвременни думи — балет, бал и балада и че в началото балетът е използвал за акомпанимент на песни?

Попадението беше в десетката. Хвана я неподготвена. Тя го погледна и в очите ѝ се четеше истинско страхопочитание. Ако не се отнасяше до дама, бихме могли спокойно да кажем, че го гледаше зяпнала.

— Аз не знам почти нищо — призна тя.

— Първият съвременен балет, поставен в Лондон, Англия — тихо каза Хенри, — се е казвал „Веселите измамници от кръчмата“ и се е играл в Друри Лейн в хиляда седемстотин и някоя си.

— Така ли?

— А първият изобщо регистриран съвременен балет бил игран от... някой си, в чест на сватбата на Дука на Милано в 1489 година.

Относно датата този път нямаше нито съмнение, нито колебание. Беше се закачила със стоманени куки за паметта му, благодарение на невероятното съвпадение, че това бе също и неговият телефонен номер. Каза го убедено, а очите на момичето се ококориха от изненада.

— Колко много знаете!

— О, не — скромно каза Хенри. — Просто чета много.

— Сигурно е прекрасно човек да знае толкова! — каза тя замечтано. — Аз никога не съм имала много време за четене. Но винаги съм искала. Вие сте удивителен.

Душата на Хенри разцъфтяваше като цвете и мъркаше като добре гъделичкано коте. Никога досега в живота му жена не се беше възхищавала от него. Усещането беше опияняващо.

Отново настъпи мълчание. Двамата тръгнаха обратно към фермата, предупредени от далечния звън, че вечерята скоро ще бъде сервирана. Не беше кой знае колко мелодичен звънец, но разстоянието и магията на необикновения момент му придадоха несъмнен чар. Залязвайки, слънцето хвърли червен килим върху езерото. Нямаше и помен от вятър. Съществата, неklasифицирани още от науката, които можеше да бъдат взети по погрешка за комари, ако съществуваше и най-малката възможност да ги има в Бони Бриърбуш Фарм, хапеха все по-здраво. Но Хенри не ги усещаше. Той дори не ги и пляскаше с ръка, а ги оставяше да пълнят резервоарите си с неговата кръв и да отлитат при другарите си, за да ги осведомят за новооткритото богато находище. За Хенри те просто не съществуваха. Странни неща се случваха с него. И същата тази нощ, лежейки буден в леглото си, той разбра истината — беше влюбен.

През останалата част от летния отпуск те бяха винаги заедно. Разхождаха се в гората или седяха на брега на езерото. Той я обсипваше със скъпоценности от съкровищницата на своите познания, а тя го гледаше с благоговение и само от време на време казваше „Да“ или „А-ха“.

След края на лятната почивка Хенри се прибра в Ню Йорк.

— Страшно грешиш по отношение на любовта, Милс — каза сантименталният колега касиер скоро след завръщането му. — Трябва да се ожениш.

— Така и смятам — припряно отвърна Хенри. — След осем дни.

Тези думи до такава степен разтърсиха колегата на Хенри, че той осребри на следващия клиент десетдоларов чек за петнайсет долара и се наложи да проведе доста разпален телефонен разговор след края на работния ден.

Първата година като семеен мъж беше най-щастливата в живота на Хенри. Беше чувал хиляди пъти, че този период е най-опасният в брака. Беше подготвен за сблъсък на различни вкусове, болезнено

приспособяване на два характера един към друг, внезапни и неизбежни кавги и какво ли не още. Нищо подобно не се случи. От самото начало те заживяха в съвършена хармония. Мини навлезе в живота му така естествено, както една река се влива в друга. Дори не му се наложи да променя навиците си. Всяка сутрин той закусваше в осем, изпушваше една цигара и се отправяше към метрото. В пет излизаше от банката и в шест пристигаше къщи, защото имаше навика да върви пеша първите две мили от пътя, като дишаше дълбоко и равномерно. След това вечерята, а след нея — спокойната вечер у дома. Понякога ходеха на кино, но по-често — спокойна вечер у дома: той, зачетен в Енциклопедията, вече на глас, Мини, кърпеца чорапите му, но без да престава да го слуша внимателно.

Всеки ден носеше за Хенри едно и също чувство на благодарност и удивление, че е толкова щастлив и толкова невероятно спокоен. Всичко беше съвършено, доколкото това е възможно. Мини също се промени — видимо се поналя и вече не беше онова бледо и кльощаво момиче.

Понякога той прекъсваше четенето за момент и поглеждаше към нея. Първо виждаше меката ѝ коса, понеже главата ѝ беше наведена над чорапите. След това, зачудена от паузата, тя вдигаше поглед и големите ѝ очи срещаша неговите. В такива моменти Хенри прималяваше от щастие и тихичко се питаше:

— Нима всичко това е истина?

Беше на годишнината от тяхната сватба. Отпразнуваха я както подобава. Вечеряха в препълнен и приповдигащ настроението италиански ресторант, недалеч от Седмо Авеню, където червеното вино беше включено в цената на куверта, а интересни хора, вероятно изключително интелигентни, седяха на малките маси и говореха всички вкупом и то с колкото им глас стига. След вечеря гледаха мюзикъл. После — голямото събитие на вечерта — отидоха да хапнат нещо леко в шикозен ресторант близо до Таймс Скуеър.

Вечерята в скъп ресторант беше нещо, което винаги бе възбуждало въображението на Хенри. Заклет почитател на сериозната литература, от време на време той се разведряваше и с нещо по-леко — някой от онези романи, които винаги започват с героя, който вечеря

сред бляскавата клиентела на луксозен ресторант и вниманието му е привлечено от появяването на достолепен възрастен мъж, облечен във великолепен сив костюм и в компанията на момиче с такава поразителна хубост, че докато пристъпва към предварително запазената маса всички погледи са приковани в нея. И тогава, както си седи и пуши, пристига келнерът и с едно тихичко Pardon, m'sieu! му подава някаква бележка.

Атмосферата в „Гайзенхаймер“ будеше точно такива асоциации у Хенри. Бяха привършили с вечерята и той пушеше пура — втората за деня. Облегна се назад и огледа обстановката. Беше в добро настроение и имаше предчувствие за приключения. Това беше същото чувство, което обзема всички кротки мъже, които обичат да си стоят вкъщи и да четат. Втълпяваха си, че точно това е истинското им място. Ярките цветове, блясъкът от заслепяващите светлини, музиката, невероятната смесица от звуци, в които гърления смях на търговеца на вино се сливаше със сърбането на супата от събеседника му и пискливия глас на певицата — всички тези неща завладяха Хенри. Скоро щеше да стане на трийсет и шест, но се чувстваше като младеж на двайсет и една.

В този момент дочу познат глас зад себе си. Хенри се обърна и видя Сидни Мърсър.

Изминалата година, която беше направила от Хенри семеен мъж, беше превърнала Сидни Мърсър в нещо толкова величаво, че гледката за момент лиши Хенри от дар-слово. Безупречният фрак стоеше върху изящното тяло на Сидни като излят. На краката му блестяха обувки от най-хубава кожа. Светлата му коса беше сресана назад толкова гладко, че светлината се отразяваше в нея както стотици звезди в неподвижно езеро. Лицето му, по рождение лишено от брадичка, блестеше дружелюбно над безупречна яка.

Хенри беше облечен в син костюм от груба материя.

— Какво правиш тук, Хенри, стари приятелю? — попита видението. — Не знаех, че се появяваш и в светлините на висшето общество.

След това погледът му се спря върху Мини. В очите му се четеше възхищение, защото Мини изглеждаше превъзходно тази вечер.

— Съпругата — каза Хенри, възвърнал си дар-словото. — Господин Мърсър, стар приятел.

— О, значи си се оженил? Желая ти успех. Как е в банката?

Хенри отговори, че банката е във възможно най-добро състояние.

— А ти още ли си на сцената?

Господин Мърсър поклати важно глава.

— Получих по-добра работа. Професионален танцьор в същото шоу. Плащат купища пари. Защо не танцувате?

В ушите на Хенри думите прозвучаха като стържене по метал. До този момент и осветлението, и музиката го караха да изпитва наслада и да си повярва сам, че не танцува не защото не умее, а защото вече се е преситил от тези неща и сега предпочита да поседи спокойно и да погледа малко за разнообразие. Въпросът на Сидни обърна този ред на мисли с главата надолу. Хенри трябваше да приеме страшната истина.

— Не танцувам.

— Боже господи! Обзалагам се, че госпожа Милс танцува. Може ли да ви поканя на танц, госпожо Милс?

— Благодаря ви, наистина, но...

Горчиво чувство на вина обзе Хенри. Изведнъж той усети, че с поведението си пречи на Мини да си прекара приятно вечерта. Разбира се, че ѝ се танцуваше. Всички жени обичат да танцуват. Тя отказваше само заради него.

— Глупости, Мини. Хайде, поразкърши се — предложи той.

Мини се колебаеше.

— Разбира се, че трябва да потанцуваш, Мини. Не се тревожи за мен. Ще си седя тук и ще пуша.

В следващия миг Мини и Сидни се носеха по дансинга в сложни за възприемане стъпки, а Хенри престана да се чувства като младеж на двайсет и една. Дори се усъмни дали наистина е само на трийсет и пет.

Ако поразсъждаваме по въпроса за старостта, неминуемо ще стигнем до единствения, неподлежащ на тълкуване извод, че човек е млад, докато все още може да танцува, без да му се обади лумбагото. Ако не може да танцува, значи той изобщо никога не е бил млад. Това прозрение се стовари със страшна сила върху Хенри Уолъс Милс, докато седеше и наблюдаваше жена си как се носи из дансинга в обятията на Сидни Мърсър. Сам виждаше, че Мини танцува много хубаво. Изпитваше наслада от нейната грациозност и за първи път от сватбата им насам той надникна в себе си. Никога досега не се беше

замислял колко по-млада от него е Мини. Когато се подписваше на брачното свидетелство в кметството, тя беше вписала и възрастта си — двайсет и шест — спомни си той. Тогава това не му направи никакво впечатление. Но в този момент той осъзна, че между двайсет и шест и трийсет и пет имаше пропаст от цели девет години. Усети леден полъх от мисълта, че е безнадеждно стар и досаден. Колко скучно трябва да е било на горката малка Мини в компанията на такъв сухар. Другите мъже извеждат жените си и ги забавляват, като танцуват с тях до полунощ. А той? Можеше само да седи вкъщи и да чете скучни неща от Енциклопедията. Горкото дете! И това нейното ако е живот! Изведнъж Хенри почувства луда ревност към пластичния Сидни Мърсър, човекът, когото винаги бе презирал.

Оркестърът замлъкна. Двамата танцуващи се върнаха на масата — Мини, с поруменели бузи, които я правеха да изглежда по-млада отвсякога; Сидни, непоносимото магаре, хилейки се глуповато като осемнайсетгодишен. Приличаха на две деца.

Случайно зърнал отражението си в едно огледало, Хенри с изненада откри, че косата му не е бяла.

Половин час по-късно в таксито на път за вкъщи унасящата се в сън Мини усети рязко трепване на ръката, която я прегръщаше и дочу решително сумтене до ухото си. Хенри Уолъс Милс тържествено си обещавахе да се научи да танцува.

Понеже беше човек с подчертан вкус към литературата, а също така и спестовен, първата стъпка на Хенри към новата му амбиция беше да си купи за петдесет цента една книга със заглавие „АБВ на модните танци“ на издателство „Танго“. Той си помисли не без основание, че щеше да бъде по-лесно и по-евтино, ако се захване със стъпките с помощта на този трактат, отколкото по тривиалния начин да взима уроци. Но още в много ранен етап от самообучението се получиха усложнения. На първо място беше намерението му да пази заниманията си в тайна от Мини, за да може да я изненада приятно за рождения ѝ ден, който беше само след няколко седмици. На второ място „АБВ на модерните танци“ се оказа изследване, много по-задълбочено и сложно, отколкото заглавието му подсказваше.

Тези два факта доведоха до краха на литературния подход, защото, докато изучаването на теорията можеше да става и в банката, то практическите упражнения можеха да станат само у дома. Не

можеш да придвижиш десния си крак по пунктира А-Б и да прибереш с дъга В-Г левия си крак, ако си в касиерската клетка в банката, нито пък отвън на тротоара на път за вкъщи, особено ако си чувствителен към репутацията си на нормален човек. А една вечер, както се упражняваше в гостната на апартамента, когато си мислеше, че Мини е в кухнята и приготвя късна вечеря, тя неочаквано влезе, за да го попита как предпочита пържолата. Той обясни странните си движения с внезапно схващане на крака, но инцидентът сериозно разстрои нервните му окончания.

Затова реши — трябва да взима уроци.

Но усложненията след взимането на това решение не престанаха. Напротив, задълбочиха се. Не става дума за това дали е било трудно или лесно да намери учител. Вестниците са пълни с техни обяви. Той си избра някоя си Мадам Гаварни, защото домът ѝ беше на удобно място. Живееше на една странична уличка до най-близката до дома им станция на метрото. Истинският проблем беше да намери време за уроците. Животът му вървеше по такъв точен график, че просто не можеше да промени този важен момент в него, като часът на прибиране у дома, без да предизвика любопитство. Единственото решение беше да излъже.

— Мини, скъпа — каза той на закуска.

— Да, Хенри.

Хенри доби бледоморав цвят. Никога не я беше лъгал досега.

— Не правя достатъчно физически упражнения.

— Но защо? Изглеждаш отлично.

— Понякога се чувствам някак скапан. Мисля да добавя още някоя и друга миля на път за вкъщи. Така че, за в бъдеще ще се прибирам малко по-късно.

— Добре, скъпи — дойде дългоочакваният отговор.

След този разговор се чувстваше като най-долен престъпник, но ако се лишеше от разходката, щеше да има възможност да посвещава по цял час уроците, а Мадам Гаварни беше казала, че това би било предостатъчно.

— Разбира се, Бил — беше се съгласила тя.

Мадам Гаварни беше жизнерадостна стара дама с по офицерски засукани мустаци и нетрадиционни отношения с клиентелата си.

— Идвай при мен по един час на ден и ако не си с два леви крака, само за месец ще те направя хит на висшето общество.

— Така ли?

— Определено. Досега няма случай да съм се проваляла с мой ученик, освен с един. Но вината не беше моя.

— С два леви крака ли беше?

— Изобщо нямаше крака. След втория урок паднал от някакъв покрив и се наложило да ги отрежат и двата. И въпреки това щях да го науча да танцува танго с протези, само че той нещо загуби кураж. Ами това е. Ще се видим в понеделник, Бил, и не закъснявай.

После добрата стара женица отлепи дъвката си от входната врата, където я беше залепила, за да не затруднява разговора и го освободи.

И започна това, което години по-късно Хенри определяше като най-нещастния период в живота си. Може да има моменти, когато мъж, попреминал първа младост, се чувства по-неспособен и по-достоеен за присмех, понеже взима уроци по модерни танци, но едва ли са много, физически, новото преживяване причиняваше на Хенри остра болка. Мускули и мускулни групи, за чието съществуване изобщо не подозираше, заявиха осезаемо присъствието си — очевидно с единствената цел да му причиняват болка. Да не говорим за душевното равновесие — то беше пред рухване.

Това отчасти се дължеше на особените методи на обучение, прилагани от Мадам Гаварни, а отчасти и на факта, че когато трябваше да започнат същинските уроци, неочаквано отнякъде изникваше една племенница, която всъщност водеше практическите занимания. Тя беше млада блондинка с усмихнати сини очи и Хенри се чувстваше като жалък предател всеки път, щом обгърнеше стройната ѝ талия в отсъствието на Мини. Съвестта го разкъсваше. Като прибавите към това и усещането, че е странно същество, лишено от стави и с ненормално големи ръце и крака и факта, че Мадам Гаварни имаше навика да стои в някой ъгъл на стаята по време на урока, да дъвчи дъвка и да прави забележки, не е никак чудно, че Хенри отслабна и побледня.

Мадам Гаварни имаше още и дразнещия навик да се опитва да го стимулира, като редовно сравняваше изпълнението и развитието му с това на един инвалид, за когото твърдеше, че е обучавала преди време.

Често двете с племенницата водеха разгорещени спорове в негово присъствие за това дали инвалидът се е справял с фокстрота след третия си урок по-добре, отколкото Хенри след петия. Племенницата казваше:

— Не. Може би на същото ниво, но не по-добре.

Мадам Гаварни отвърщаше, че племенницата забравя колко добре инвалидът си е приплъзвал краката. В такива моменти племенницата се съгласяваше:

— Да, може би наистина си права.

Хенри мълчеше. Той само се потеше.

Напредването вървеше бавно. Разбира се, за това не можем да виним само учителката по танци. Тя правеше всичко, което е по силите на една жена, за да го научи по-бързо да танцува. Понякога дори го следваше във на улицата, за да му покаже на тротоара начин да елиминира някой от многобройните си недостатъци в танцуваните техники, което без съмнение щеше да му помогне да се представи по-добре от инвалида. Вече споменахме как се чувстваше Хенри, когато в отсъствието на Мини се налагаше да обгръща талията на младата си учителка горе в апартамента.

Какво изпитваше, когато трябваше да прави същото отвън на тротоара, можем само да се опитаме да си представим.

Както и да е, след като си беше платил за целия курс на обучение предварително, Хенри бе изпълнен с решителност да постигне напредък. И един ден, за негова най-голяма изненада, той усети как краката му следваха движенията на танца без някакво определено налагане на волята от негова страна — като че ли краката му бяха носители на собствен разум. Това беше повратната точка. Постижението му го изпълни с такава гордост, каквато не бе изпитвал от първото повишение на заплатата си в банката. Мадам Гаварни беше също не по-малко развълнувана.

— Невероятна скорост, момчето ми — викаше тя. — Забележително!

Хенри се изчерви срамежливо. Това бе като посвещаване в рицарски сан.

Заедно с видимия напредък в танците всеки изминал ден представяше на Хенри случай да благослови момента, в който бе решил да започне да взима уроци. По-късно, само като си спомнеше

как се е отървал на косъм от голямото нещастие, той се разтреперваше целият като трепетлика. От ден на ден му ставаше все по-ясно, наблюдавайки Мини, че тя се изнервя от монотонността на живота си. Тази фатална вечеря разби свършената хармония в техния малък дом. Или може би тя беше последната капка, която преля чашата. Той си каза, че рано или късно на Мини непременно щеше да ѝ дойде до гуша от нерадостната ѝ съдба. От тази паметна вечер насам някакво тягостно чувство и липса на спонтанност се наместиха в техните отношения. Сякаш слана попари семейното им щастие.

Малко по малко Хенри и Мини започнаха да се държат съвсем хладно. Тя изгуби желание да слуша вечер четенето на глас и доби навика да се оплаква от главоболие и да си ляга рано. Понякога, улавяйки погледа ѝ, когато тя не очакваше това, в него той не виждаше нищо загадъчно и мило. Това беше поглед, в който имаше само едно нещо — досада.

Можеше да се очаква, че това неблагоприятно развитие на нещата ще разстрои Хенри. Но тъкмо обратното, той се чувстваше приятно възбуден. Струваше си да мине през всичките тези мъки, за да се научи да танцува. Колкото повече тя скучаеше сега, толкова по-голяма наслада щеше да изпита, когато той ѝ се разкриеше в нова светлина. Ако жена му беше доволна от живота, който той ѝ предлагаше като Нетанцуващ, какъв смисъл щеше да има да сваля килограми и да харчи пари, за да учи танци?

Хенри се наслаждаваше на безмълвните и изпълнени с неловко мълчание вечери, които замениха веселието и непринудеността от първата година на брака им. Колкото по-неудобно се чувстваха сега, толкова повече щяха да се насладят на щастиято по-късно. Хенри принадлежеше към широкия кръг от човешки същества, които смятат, че всъщност истински щастлив е този, който се е излекувал от зъбобол, а не този, който никога не го е имал.

Той се изкикоти вътрешно, когато сутринта на нейния рожден ден, след като ѝ подари дамска чантичка, за която знаеше, че тя отдавна мечтае, получи сухи и някак механични благодарности.

— Радвам се, че ти харесва — каза той.

Мини погледна към чантичката без ентузиазъм.

— Точно тази исках — безчувствено промълви тя.

— Е, трябва да вървя. Ще взема билетите за театър, докато съм в града.

Мини се поколеба за миг.

— Не мисля, че ми се ходи много на театър тази вечер, Хенри.

— Глупости. Трябва да отпразнуваме рождения ти ден. Ще отидем на театър, след това ще вечеряме в „Гайзенхаймер“. Днес ще поостана да поработя в банката, така че, предполагам, няма да успея да дойда да те взема. Ще се срещнем направо при италианския ресторант в шест часа.

— Добре. Но в такъв случай ще пропуснеш разходката!

— Да. Но един път не е от такова значение.

— Прав си. Но ти продължаваш със своите разходки, нали?

— О, да, да.

— По три мили всеки ден?

— Никога не пропускам. Това ме поддържа.

— Да.

— Довиждане, скъпа.

Да, наистина от целия диалог лъхаше осезаемо на хлад и мраз.

Слава Богу, помисли си Хенри, докато крачеше към станцията на метрото, утре сутринта всичко ще е различно. Чувстваше се като млад рицар, който тайно е извършил велики дела за своята дама и вече идва моментът, когато най-накрая ще може да се възползва от нейната благосклонност.

„Гайзенхаймер“ беше бляскав и шумен като предния път, но сега Хенри водеше подръка една кисела Мини. След безмълвната вечеря и театралното представление, по време на което нито единият, нито другият беше казал и една-едничка дума в антрактите, тя бе пожелала да се откажат от идеята за късна вечеря и да се приберат вкъщи. Но и цял полицейски отряд не би могъл да задържи Хенри далеч от „Гайзенхаймер“. Неговият час бе дошъл. Хенри беше обмислял този момент от седмици и си беше представял всяка подробност на тази велика сцена. Първоначално щяха да седят неудобно на масата. След това Сидни Мърсър щеше да се появи както преди, за да покани Мини на танц. И тогава... тогава Хенри щеше да се изправи и сваляйки маската на съпруг, който не умее да танцува, щеше да заяви тържествено: Не! Аз ще танцувам с моята съпруга! Моментното вцепенение у Мини щеше да бъде последвано от дива радост. А този

тъпанар, Мърсър, щеше сконфузено да си подвие опашката и да се оттегли с неразбираемо мърморене. И след това, като се върнат на масата, той, дишайки равномерно и с лекота, като добре обучен танцьор във върхова форма, а тя, залитайки като току-що прохождащо бебе, все още под влияние на преживения шок, щяха да поседят, склонили глава един към друг и това щеше да бъде едно ново начало. Такъв беше сценарият на вечерта, разработен от Хенри.

Всичко потръгна гладко, дори по-гладко, отколкото Хенри си го представяше в мечтите. Единственият проблем, от който се страхуваше — да не би Сидни Мърсър да не се появи, бе разрешен още в началото. Непоявяването на Сидни Мърсър в ролята на глупака щеше да развали цялостната композиция. Но страховете му се оказаха напразни. Сидни имаше дарбата, толкова рядко срещана при мъжете без брадички и мочурлива от брилянтин коса, да забелязва влизането в ресторанта на красиво момиче, дори и когато е застанал с гръб към вратата. Хенри и Мини още заемаха местата си на масата, когато той беше вече довтасал и сипеше поздрави.

— Ей, Хенри. Отново тук, а?

— Съпругата ми има рожден ден.

— Пожелавам ви всичко най-хубаво, госпожо Милс! Имаме достатъчно време за един танц, докато сервитьорът дойде за поръчката. Заповядайте.

Оркестърът се чекнеше на една игрива мелодия, която Хенри знаеше наизуст. Много пъти Мадам Гаварни я беше изтръгвала от нежеланото да сътрудничи пиано, за да може той да танцува със синеоката ѝ племенница. И в този момент Хенри се изправи.

— Не! — тържествено заяви той. — Аз ще танцувам с моята съпруга!

Не беше подценил сензацията, към която се беше стремил от толкова време. Мини го изгледа с широко отворени очи. Сидни Мърсър беше видимо учуден.

— Мислех, че не можеш да танцуваш.

— Човек никога не знае — небрежно отвърна Хенри. — Изглежда ми доста лесно. Както и да е, ще опитам.

— Хенри! — извика Мини, когато той я прихвана през талията.

Той предполагаше, че тя ще каже нещо такова, но не и с такъв глас. Има много начини да кажеш „Хенри!“ — можеш да изразиш

почуда и възхищение, разкажание и преданост; но тонът, който тя избра, беше различен. В гласа ѝ имаше нотка на ужас. Всичко стана така набързо, че на Хенри не му мина през ум, че най-простото обяснение, хрумнало на Мини е, че е попрекалил с червеното вино в италианския ресторант.

Всъщност, в този момент той бе твърде зает, за да анализира вокалните модуляции. Бяха вече на дансинга и като леден вятър го прониза мисълта, че непредвидени обстоятелства могат да наложат промяна в така добре изпипания сценарий.

В началото всичко вървеше добре. На дансинга бяха почти единствената двойка и той уверено движеше краката си по пунктираната линия А-Б с овладяна енергичност, което бе отличителна черта на последните няколко урока от обучението му по танци. И тогава, като че ли с магическа пръчка той се озова в средата на многолюдна тълпа — обезумяла, подскачаща тълпа, която нямаше никакво чувство за ориентация и никаква идея как да не се пречка на пътя му. За кратко продължителното обучение му бе в помощ. Но последва шок, приглушеният вик на Мини и първият сблъсък. И с това умението, което с такъв труд бе придобил, изфиряса от главата на Хенри, оставяйки я празна и превъзбудена. Това беше ситуация, за която заучените движения в празна зала не го бяха подготвили. Сценична треска, и то в най-остра форма, го сграбчи за гърлото. Някой го блъсна в гърба и го попита с предизвикателен глас за къде се е запътил. Докато се обърне с не съвсем приготвена реплика за извинение, друг го блъсна от обратната страна. За момент изпита чувството, че е понесен от бързеите на Ниагара, затворен във варел и в следващия момент лежеше на пода с Мини върху себе си. Някой се препъна в главата му.

Успя да седне. Някой му помогна да се изправи на крака. Когато погледът му се избистри, видя Сидни Мърсър до себе си.

— Направи го пак! — каза Сидни, самата мазна безупречност. — Беше страхотно, но не успяха да го видят всички.

Целият дансинг се разтресе в демоничен смях.

— Мин! — каза Хенри.

Бяха в гостната на малкия си апартамент. Тя беше с гръб към него и той не можеше да види лицето ѝ. Не му отговори. Не беше издала нито звук от момента, в който излязоха от ресторанта. Беше пазила мълчание през целия път до дома.

Часовникът върху полицата на камината тиктакаше. Отвън се чуваше грохота на железницата. Откъм улицата се носеха гласовете на окъснените минувачи.

— Мин, съжалявам.

Тишина.

— Мислех, че ще се справя. О, господи! — във всяка нотка прозираше нещастие. — Всеки ден взимах уроци по танци... откакто отидохме за първи път на онова място. Всичко беше напразно — мисля, че старата дама беше права. Аз съм с два леви крака и няма никакъв смисъл изобщо да се опитвам. Пазех в тайна от теб какво върших. Исках това да бъде една прекрасна изненада за рождения ти ден. Зная колко скучно ти е да си омъжена за някой, с когото никъде не излизате, защото той не умее да танцува. Мислех си, че от мен зависи да се науча, за да си прекарваш добре, както съпругите на другите мъже. Аз...

— Хенри!

Тя се беше обърнала и с тъпо удивление той забеляза, че лицето ѝ беше различно. Очите и блестяха от лъчезарно щастие.

— Хенри! Затова ли ходеше в оная къща — да взимаш уроци по танци?

Той я изгледа онемял. Тя пристъпи към него весело засмяна.

— Значи затова се преструваше, че си правиш разходки?

— Ти си знаела!

— Видях те да излизаш от тази къща. Отивах към станцията в края на улицата и те видях. С тебе беше и едно момиче, русокосо момиче. Ти я прегръщаше.

Хенри облиза сухите си устни.

— Мин — дрезгаво заговори той, — няма да ми повярваш, но тя се опитваше да ме научи да танцувам фокстрот.

Мини го хвана за реверите на сакото.

— Разбира се, че ти вярвам. Сега разбирам всичко. По онова време си мислех, че просто си взимаш довиждане с нея. О, Хенри, защо нито веднъж не ми каза с какво, всъщност, се занимаваш? О, да,

искал си всичко това да бъде изненада за мен на рождения ми ден, но не може да не си забелязал, че нещо не беше наред. Трябва да си забелязал, че съм нещо умислена. Със сигурност си забелязал как се чувствах през последните няколко седмици?

— Мислех си, че това е просто... защото ти е скучно.

— Скучно! Тук, с тебе!

— След онази вечер, когато танцува със Сидни Мърсър. Премислих всичко. Ти си толкова по-млада от мен, Мин. Не ми се струваше редно да прекараш остатъка от живота си в слушане на откъси от Енциклопедията, четени на глас от човек като мен.

— Но на мен ми харесва!

— Но ти трябва да танцуваш. Всяко момиче иска това. Жените не могат без танци.

— Но тази тук може. Чуй какво, Хенри! Спомняш ли си колко болнава и уморена бях, когато се запознахме в онази ферма? Защото от години бях работила като робиня в едно от онези места, където ако искаш, можеш само срещу пет цента да танцуваш с инструкторката по танци. Хенри! Само си помисли какво съм преживяла. Всеки ден да дърпам затлъстели мъже с грамадни ходила из огромна стая. Казвам ти, в сравнение с някои от тях ти си направо професионалист. Те стъпваха върху краката ми и отпускаха стоте си кила върху мен като почти ме смазваха под тежестта си. Сега се надявам вече да разбереш защо не си падам толкова по танците. Повярвай ми, Хенри, най-милото нещо, което можеш да направиш за мен, е да ми забраниш изобщо някога да танцувам отново.

— Ти, ти... — преглъщаше той. — Наистина ли искаш да кажеш, че начинът на живот, който водиш с мен, ти понася? Наистина ли не го намиращ адски скучен?

— Скучен!

Тя изтича до библиотеката и се върна с една внушителна книга.

— Почети ми, Хенри, скъпи. Почети ми нещо. Сега. Струва ми се, че толкова дълго не си го правил. Почети ми нещо от Енциклопедията!

Хенри гледаше тома в ръцете си. Радостта не можеше да го обсеби напълно, защото логичният му мозък усещаше, че нещо не е съвсем наред.

— Но това е томът на буквата „М“, скъпа.

— Така ли? Няма значение. Прочети ми всичко от „Мама“ нататък.

— Но последния път бяхме стигнали едва до „В“... — той махна с ръка. — Няма значение. На мен ми е все едно. А на теб?

— И на мен. Седни тук, скъпи, а аз ще седна на пода.

Хенри се прокашля.

— Милич, умрял през 1374 година, бохемски светец, най-влиятелният сред проповедниците и писателите в Моравия и Бохемия, който през четиринайсети век до голяма степен проправил и очертал пътя за реформаторската дейност на Ян Хус.

Направи пауза и погледна към Мини. Меката ѝ косица бе разпиляна по коляното му. Той протегна ръка и я погали. Тя трепна и се обърна към него. Очите им се срещнаха.

— Я виж ти! — каза Хенри негласно, само на себе си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.